

Verkeersveiligheidsadvies

vvn.nl/participatiepunt

Kenmerken advies:

Locatie: Bouwproject 36 appartementen Insula Dei Velperweg Arnhem

Datum uitgifte advies: 9 januari 2023

Iedereen veilig over straat

VEILIGVERKEER

Rol Veilig Verkeer Nederland

Veilig Verkeer Nederland is een vrijwilligersorganisatie, die van mening is dat iedereen veilig over straat moet kunnen. Verkeersonveiligheid, objectief en subjectief, zorgt ervoor dat dit niet voor alle weggebruikers is weggelegd. Veilig Verkeer Nederland wil de burger, die geconfronteerd wordt met verkeersonveiligheid, en daardoor in zijn bewegingsvrijheid wordt beperkt, ondersteunen. Daarin nemen wij een bemiddelende rol.

Met andere woorden: Veilig Verkeer Nederland geeft melders en vrijwilligers handvatten over hoe ze de verkeersonveilige situatie kunnen aanpakken en hoe ze verkeersveiligheid in het algemeen kunnen verbeteren.

Algemeen

Veilig Verkeer Nederland beoordeelt situaties op verkeersveiligheidsaspecten. Alle andere factoren, zoals ruimtelijke ordening, financiën e.d., worden – voor zover deze geen directe invloed hebben op de verkeersveiligheid – niet meegewogen;

- Aan de adviezen die door Veilig Verkeer Nederland worden uitgebracht zijn geen kosten verbonden;
- Adviezen zijn onafhankelijk en onpartijdig. De enige toetsing is de algemene verkeersveiligheid;
- Aan de adviezen die door Veilig Verkeer Nederland worden uitgebracht kunnen geen rechten worden ontleend;
- Uitgangspunt van de advisering vormt de verkeersveiligheidsvisie “Duurzaam Veilig” en de daaruit volgende ontwerprichtlijnen.

Situatie

In opdracht van Stichting Insula Dei zal KuiperBouw B.V. de uitvoerende werkzaamheden van de nieuwbouw van 36 appartementen op de locatie aan de Velperweg te Arnhem verzorgen. De locatie waar de nieuwbouw zal plaatsvinden bevindt zich in park RennenEnk aan de achterzijde van het terrein van Insula Dei.

Er worden meerdere redenen aangedragen, waarom de toegang tot de bouwlocatie voor bouwverkeer niet vanuit de Velperweg zou kunnen plaatsvinden. De aannemer is gevraagd om de toegang en bevoorrading van de bouwplaats via de achteringang van het terrein te laten plaatsvinden, zodat het transport redelijk snel de bouwlocatie kan bereiken. Deze achteringang is gelegen aan de Bernhardlaan te Arnhem waar al een (thans afgesloten) toegangshek is gesitueerd.

In de voorgenoemen aan- en afvoerroute voor bouwverkeer bevinden zich een aantal scholen:

Beekdal Lyceum tussen de Bernhardlaan en de Vondellaan

Dit betreft een school met circa 1.200 leerlingen waarvan de meeste leerlingen op de fiets komen. De schooltijden zijn van 8:15-16:30 uur. De leerlingen starten en stoppen niet allemaal tegelijk. Veel leerlingen gaan in tussenuren naar huis, het park of de Jumbo. Daardoor is er de hele dag verkeer van leerlingen met een piek tussen 8:00-9:30 uur en rond 15:00 uur. Een aantal leerlingen pauzeert op de Vondellaan. De leerlingen fietsen over de Bernhardlaan-Alberdingk-Thijmstraat.

De topsporters worden op onregelmatige tijden met busjes vervoerd tussen hun huis- school- Papendal. Er rijdt ook een grote Breng-Bus naar Papendal. Die stopt op de hoek van de Vondellaan-Alberdingk-Thijmstraat

Het Beekdal heeft ruim 140 medewerkers. Op de parkeerplaats is er ruimte voor maximaal 15 auto's. De overige medewerkers die met de auto komen, parkeren hun auto aan de Bernhardlaan-Alberdingk-Thijmstraat. Personeel dat zijn auto niet kwijt kan op de Bernhardlaan parkeert op de Vondellaan. Daar staat de parkeerstrook eigenlijk de hele dag vol. Ook het personeel heeft geen uniforme roosters, waardoor de begin- en eindtijden dus variabel zijn. M.b.t. vertrek- en aankomsttijden geldt hetzelfde als voor de leerlingen.

De Boomhut aan de Bernhardlaan

De Boomhut heeft ruim 400 leerlingen en ruim 30 medewerkers. De kinderen in de groepen 4 t/m 8 krijgen onderwijs op de Bernhardlaan, het gebouw staat vlak naast de achteringang van Insula Dei. De schooltijden zijn 8:30-15:00 uur. Tussen 8:15-8:45 uur en tussen 14:45-15:15 uur is er veel verkeer van kinderen en ouders over o.a. de Bernhardlaan, de Goeijenlaan en de Alberdingk Thijmstraat.

De voorgenoemen aan- en afvoerroute gaat langs één van de uitgangen van de basisschool "de Boomhut". Bij deze uitgang worden aan de schoolzijde auto's geparkeerd en ontbreekt er een oversteekvoorziening.

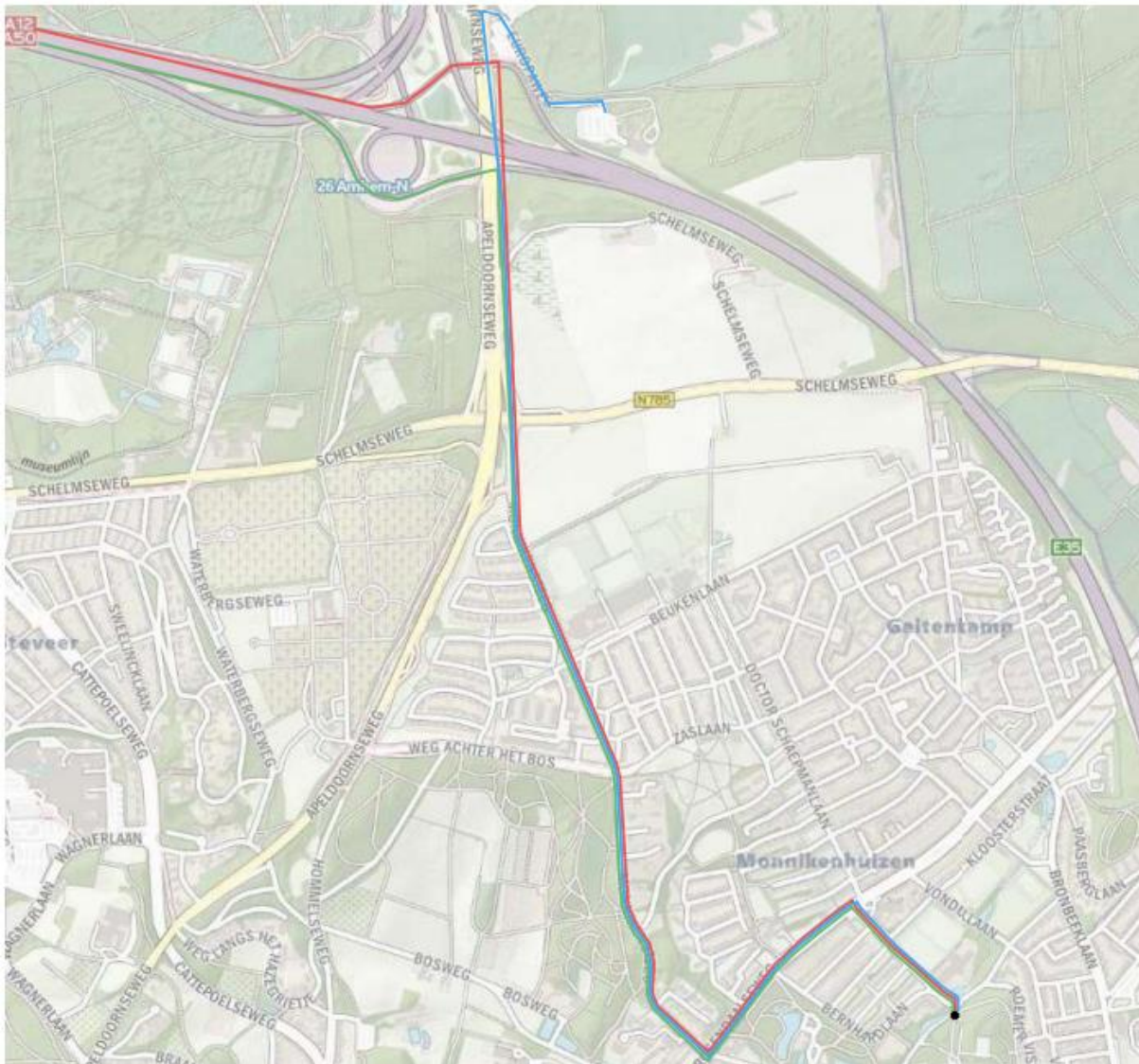

Julianaschool aan de Alberdingk Thijmstraat.

Een school met circa 500 leerlingen waarvan de leerlingen lopend en met de fiets naar school komen. De schooltijden zijn: Maandag, dinsdag, donderdag: 8:30-14:30 uur - Woensdag: 8:30-12:30 uur - Vrijdag: 8:30-12:00 uur (groepen 1-4) en 8:30-14:30 uur (groepen 5-8). Er is veel verkeer van leerlingen en ouders op: Maandag, dinsdag, donderdag: 08:00-08:45 uur en 14:15-15:00 uur - Woensdag: 08:00-08:45 uur en 12:15-13:00 uur - Vrijdag: 08:00-08:45 uur en 11:45-12:30 uur en 14:15-15:00uur De groepen 5-6 krijgen onderwijs op de locatie van De Boomhut. Zij spelen op het

plein van de hoofdlocatie op de Alberdingk Thijmstraat. Dit betekent dat er elke dag tussen 11:55-12:05 uur en 12:00-12:10 uur ongeveer 120 kinderen heen en weer lopen, precies over de stoep langs de achteringang van Insula Dei. Deze lokalen liggen vlak naast de ingang van Insula Dei. Zij hebben wellicht tijdens lestijd ook veel last van het lawaai van de vrachtwagens etc.

- Aanvoer route transport
- Afvoer route transport
- Aan- en afvoer route bouwverkeer. Indien te combineren carpoolen vanaf Postillion.
- Inrit bouwplaats(achteringang Insula Dei)

Beoogde aan- en afvoerroute voor het bouwverkeer

Probleemstelling

De buurtbewoners hebben aangegeven dat zij de beoogde aan- en afvoerroute van het bouwverkeer door de woonwijk en langs de scholen, verkeersonveilig vinden.

Probleemanalyse

Omdat aan de beoogde aan- en afvoerroute voor het bouwverkeer onder andere enkele scholen zijn gesitueerd en de leerlingen, ouders en leerkrachten gebruik maken van dezelfde route, kunnen verkeersonveilige situaties ontstaan.

Daarnaast moet het bouwverkeer gebruik maken van de Bernhardlaan en de Goeijenlaan, die in een woonwijk liggen. In deze woonwijk zijn de wegen smal en wordt op veel wegen aan beide zijden van de rijbaan geparkeerd. De parkeerdruk in deze woonwijk is hoog. Op de Goeijenlaan en Bernhardlaan is gedeeltelijk éénrichtingsverkeer ingesteld.

De wegen in de woonwijk hebben op veel plaatsen een aanmerkelijk hoogteverschil. Hierdoor maken fietsers, die omhoog rijden, een min of meer slingerende beweging.

De beoogde aan- en afvoerroute gaat langs de Rosendaalseweg en Monnikensteeg richting de Apeldoornseweg; de A50 en de A12. Ook langs die route bevindt zich een opleidingscentrum, waarbij met name op het kruispunt Beukenlaan – Monnikensteeg veel fietsers oversteken.

Standpunt wegbeheerder

Naar aanleiding van vragen heeft de gemeente het volgende aangegeven:

De gemeente heeft formeel geen rol in de verkeerssituatie van het bouwproject Insula Dei. We hebben daarom ook geen onderzoek uitgevoerd naar een route via de Velperweg. We zijn wel nauw betrokken bij de afstemming richting omwonenden over het verkeersplan dat is opgesteld in opdracht van Insula Dei. In eerste instantie is er door de gemeente (door gesprekken met de projectleider van Insula Dei en aannemer, Kuiper Arnhem Bouw & Ontwikkeling) aangenomen dat het niet mogelijk is om vanaf de Velperweg het bouwterrein te benaderen. Hierdoor is de focus verlegd naar de achterkant van het terrein en is niet gekeken naar de mogelijkheid om het bouwterrein vanaf de Velperweg te benaderen. Mede door de gestelde vragen hebben wij nog wel een keer kritisch naar de argumenten gekeken waarom de toegang tot de bouwlocatie voor bouwverkeer, volgens Insula Dei, niet vanaf de Velperweg kan plaatsvinden. Wij hebben twijfels bij die conclusie en gaan daarover het gesprek aan met Insula Dei.

Conclusies en aanbevelingen

Door het CROW is in het Voetgangers\Handboek Ontwerpen voor kinderen een richtlijn gepubliceerd voor veilige schoolroutes. De bestaande situatie en het voornemen om de aan- en afvoerroute voor bouwverkeer via de de Goeijenlaan en Bernhardlaan te realiseren, komen in geen geval overeen met de richtlijnen van de CROW.

Ook de aanbevelingen van Veilig Verkeer Nederland betreffende een veilige schoolomgeving, zijn in die situaties niet opgevolgd.

De richtlijn van het CROW en de 10 gouden regels voor een veilige schoolomgeving van Veilig Verkeer Nederland zijn als Bijlage I en II bijgevoegd.

Omdat niet aan de richtlijnen van de CROW en de aanbevelingen van Veilig Verkeer Nederland kan worden voldaan bij het voornemen om het bouwverkeer via de achterzijde van het terrein te realiseren, adviseren wij om het bouwverkeer via de hoofdingang aan de Velperweg te realiseren.

Totstandkoming advies

Dit advies is namens Veilig Verkeer Nederland opgesteld door:
A.C. de Weerd en J.P. Veen Verkeerskundig Consulenten, Veilig Verkeer Nederland.

Vragen of opmerkingen

Voor vragen of opmerkingen over dit advies kunt u contact opnemen met uw dichtstbijzijnde regiokantoor van Veilig Verkeer Nederland. Zie hiernaast voor gegevens.

Tot slot

Voor gratis adviezen als deze is Veilig Verkeer Nederland behalve van vrijwilligers ook voor een groot deel afhankelijk van financiële bijdragen van derden. Help daarom mee deze dienst in stand te houden. Met uw steun kunnen ongelukken worden voorkomen. Word vrijwilliger of lid van Veilig Verkeer Nederland of doneer via www.veiligverkeernederland.nl

Meer informatie gegevens van VVN

Stationsstraat 79a
3811 MH Amersfoort

De Knobben 100
9202 XJ Drachten

Beekstraat 54
6001 GJ Weert

Postbus 66
3800 AB Amersfoort

088 524 88 00 (ma t/m vr 8.30-17.00 uur)
info@vvn.nl
www.vvn.nl

Bijlage I

4.1 Veilige schoolroutes

Voetgangers\Handboek Ontwerpen voor kinderen

Deze tekst is gepubliceerd op 01-11-2000

Uit onderzoek weten we dat gemiddeld 80% van alle basisschoolkinderen binnen een afstand van één kilometer van de school woont. Dat kan lokaal per school wel zeer verschillend zijn.

¹⁾Naar scholen voor bijzonder onderwijs komen de leerlingen vaak zelf uit de verre omgeving. Scholenfusies vergroten de afstand eveneens. Een inventarisatie van de spreiding van leerlingen rondom school geeft helderheid over de af te leggen afstand en de veel gebruikte routes van leerlingen..

Hoe dichterbij school - hoe groter de concentratie van kinderen op bepaalde straten is

²⁾Voor de wijze waarop de belangrijke routes geïnventariseerd kunnen worden (zie hoofdstuk 6 'Ontwerpproces').

Direct voor school is het vaak rondom de begin- en eindtijden één grote chaos.

De aanpak van deze chaos heeft zowel procesmatige kanten als fysieke, infrastructurele mogelijkheden. Hoe dichterbij school hoe groter de concentratie van jonge kinderen en hoe belangrijker een veilige fysieke inrichting. We gaan de schoolomgeving in drie schillen indelen: Schillen rond de school:

- Schoolingang (binnen 100 m van school)
- 100 tot 500 m van school
- 500 tot 1000 m van school
- 1000 tot 2000 m van school

Afstanden die kinderen gemiddeld afleggen naar school

Minder dan 250 meter

Tussen 250 en 500 meter

Tussen 500 meter en 1 km

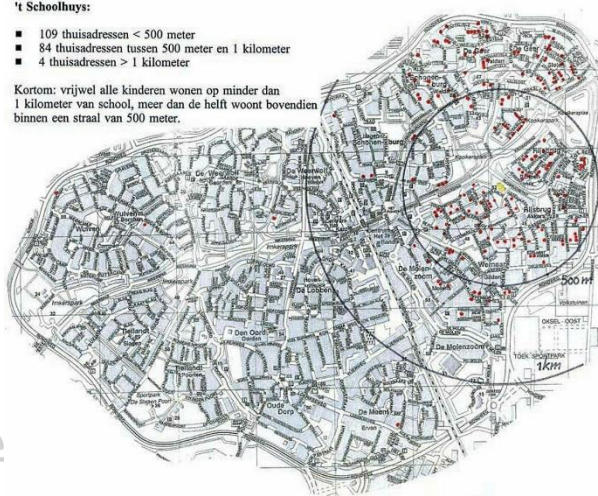
Meer dan 1 km

Voetgangersvereniging, 1998

't Schoolhuys:

- 109 thuisadressen < 500 meter
- 84 thuisadressen tussen 500 meter en 1 kilometer
- 4 thuisadressen > 1 kilometer

Kortom: vrijwel alle kinderen wonen op minder dan 1 kilometer van school, meer dan de helft woont bovendien binnen een straal van 500 meter.

De schillen geven tegelijkertijd een volgorde in aanpak aan. Uit organisatorische en financiële overwegingen is het vaak niet mogelijk om het hele verzorgingsgebied van de school in een keer veilig in te richten.

Begin bij het inrichten van een veilige schoolomgeving met de directe omgeving (binnen de 100 m). Kijk vervolgens naar de omgeving tot 500 m, waar rond 50% van de kinderen wonen. En neem als derde en vierde etappe de wijde omgeving onder handen.

Schoolingang (binnen 100 m van school)

Voor de schoolingang is van belang:

- aanbevelingen voor de weg waaraan de schoolingang ligt en de te nemen maatregelen;
- andersoortige oplossingen ter verbetering van de verkeersveiligheid;
- aanbevelingen voor parkeren en stoppen bij school;
- aanbevelingen voor het brengen en halen te voet en per fiets.

Hieronder worden deze aandachtspunten nader uitgewerkt.

Betrek bij het nemen van maatregelen voor school altijd de buurtbewoners.

Aanbeveling 1: Maak het gebied rond school autovrij.

In een aantal gevallen is het mogelijk om de straat voor de schooluitgang geheel autovrij te maken. Behoort deze keuze tot de mogelijkheid dan verdient deze de prioriteit boven alle andere maatregelen. Kinderen die moe of opgewonden na een dag op school naar buiten rennen, kunnen dat doen zonder gevaar te lopen.

Gemeente Borne - Afsluiting bij school

Aanbeveling 2: Richt de straat voor school in als erf

Is een afsluiting niet mogelijk of haalbaar, dan is de inrichting tot erf een goede oplossing. Een inrichting als *schoolerf* (vergelijkbaar met winkelerf) is, na de autovrije inrichting, een goede tweede keus.

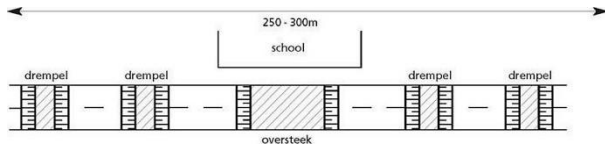
Aanbeveling 3: Richt de straat voor school in als erftoegangsweg

Erftoegangswegen kunnen zeer verschillend in inrichting en uitstraling zijn. 30 km/h is de maximaal toegestane snelheid. Maar binnen een straal van 100 m van de schooluitgang kan beter voor een lagere snelheid dan 30km/h worden gekozen. Deze dient te worden afgedwongen door middel van drempels. Dit is nog steeds de enige manier om effectief voor snelheidsverlaging van het gemotoriseerde verkeer zorg te dragen.

Zijn deze oplossingen niet mogelijk zorg dan voor een effectieve inrichting als erftoegangsweg met 30 km/h als maximumsnelheid.

Leopoldschule - Parkeren onmogelijk voor school

Naast de rijsnelheid is het zicht tussen straat en stoep van groot belang. Rondom de schoolingang heerst rond de begin- en eindtijden een zeer onoverzichtelijke situatie. Kinderen rennen over en weer, ouders/verzorgers komen en gaan. Een heldere inrichting die zicht op deze chaos mogelijk maakt is van belang om ongevallen te helpen voorkomen. Maak parkeren en stoppen binnen een straal van 100 m van de uitgang onmogelijk om het zicht tussen stoep en straat te houden. Dat parkeer- en stopverbod moet voor weerszijden van de straat gelden.

Aanbeveling 4: Zorg op een gebiedsontsluitingsweg voor een 30 km/h-wegvak

De school ligt aan een gebiedsontsluitingsweg die niet in prioriteit kan worden verlaagd en tot erftoegangsweg kan worden ingericht (zie bovenstaande illustratie). In dat geval kan worden gekozen voor de inrichting tot 30 km/h-weg over een lengte van 200 tot 300 m.

Oversteken gebiedsontsluitingsweg

Direct voor de schoolingang is een oversteekplaats ingericht (zie paragraaf 4.4). Een parkeer en stopverbod is belangrijk, het onmogelijk maken van parkeren en stoppen is effectiever. De aanwezigheid van vrijliggende fietspaden is een richtlijn, waaraan gebiedsontsluitingswegen volgens het Duurzaam Veilig ontwerp sowieso moeten voldoen en die voor kinderen extra belangrijk is.

Aanbeveling 5: Zorg voor een veilige oversteek op de gebiedsontsluitingsweg

Als ook de inrichting over een wegvaklengte van 200 tot 300 m als 30 km/h-straat niet tot de haalbare mogelijkheden behoort dan blijft als minimale oplossing de inrichting van een veilige oversteek direct voor school (zie ook paragraaf 4.4):

- versmallen van de rijbaan;
- het aanbrengen van een brede vluchtheuvel;
- een 50 km/h-drempel;
- het onmogelijk maken van parkeren en stoppen ter hoogte van de uitgang.
- Zorg voor goede verlichting van de oversteek naar school en het wegvak voor de schoolingang.

Andere suggesties in- en uitgang van school

Verplaats de uitgang van school

Scholen hebben vaak uitgangen aan twee kanten: de hoofduitgang naar de straat toe en een achteruitgang naar het schoolplein of fietsenstalling. In sommige gevallen is het dan ook mogelijk de hoofduitgang te verleggen naar de achterkant van het perceel waar wellicht wel een erftoegangsweg ligt of zelfs een autovrije uitgang tot de mogelijkheden behoort. Is die tweede uitgang er niet, dan kan worden onderzocht of die bouwtechnisch gezien wel gemaakt kan worden.

Zorg voor een tijdelijke afsluiting

De weg voor school kan tijdens het in- en uitgaan worden afgesloten door middel van borden, slagbomen of kettingen. Dat is mogelijk op erftoegangswegen met een lage intensiteit of als er alternatieve routes voor het gemotoriseerde verkeer aanwezig zijn.

Organiseer verkeersbrigadiers

Het organiseren van *verkeersbrigadiers* (een taak voor school en ouders) om het oversteken te begeleiden is geen preventieve en blijvende oplossing, net zo min als de tijdelijke afsluiting. Verkeersbrigadiers vormen alleen op de momenten dat zij aanwezig zijn een veilige oplossing. Op de lange termijn moeten preventieve, infrastructurele maatregelen genomen worden.

Parkeren en stoppen bij school

- *Verbeter het comfort voor lopen en fietsen*
Biedt meer comfort aan voor fietsende en lopende ouders/ verzorgers; daartoe behoort het aanbieden van voldoende wachtruimte op stoep of schoolplein, liefst met een mogelijkheid om te schuilen bij regen. Dat kan een overweging zijn om de auto te laten staan.
- *Maak parkeren onmogelijk*
Maak door middel van fysieke maatregelen (paaltjes, kettingen, (lage) bloembakken, plaatsen van fietsrekken en dergelijke) het parkeren voor de school onmogelijk. Overigens is het foutparkeren bij school om kinderen in of uit te laten stappen ook een kwestie van gedrag van ouders en verzorgers. Inrichtingsmaatregelen kunnen dit probleem zelden helemaal uit de wereld helpen.
- *Kiss & ride*
Zorg voor een alternatieve stoplocatie (kiss & ride-strook), niet te ver van school maar op een plek waar lopende en fietsende kinderen niet belemmerd worden.
- *Rijbaanversmalling*
Een rijbaanversmalling voor de schooluitgang, heeft als grote voordeel dat de oversteek voor kinderen verkort wordt. Zorg er voor dat de oversteek fysiek duidelijk wordt, bijvoorbeeld door een zebra op plateau. Versmal de rijbaan zodanig, dat achterop komend verkeer er niet langs kan. Dat voorkomt het stoppen niet, wel het parkeren. Het voorkomt wel dat de ouder/verzorger ook nog uitstapt en mee de school in loopt. Het stilstaande verkeer achter de stoppende auto veroorzaakt in ieder geval een minimaal gevaar voor overstekende kinderen.

Brengen en halen te voet, per fiets of schoolbus

- *Ruimte om te wachten*
Zorg voor voldoende opstelruimte voor wachtende ouders, liefst met een mogelijkheid om te schuilen voor regen. De stoep voor school moet hiervoor zo breed mogelijk worden (minimaal 5 m).
- *Fietsparkeren*
Zorg voor voldoende fietsparkeermogelijkheden, bijvoorbeeld door parkeerplaatsen langs de straat aan te passen tot fietsparkeerplek.
- *Brede fietspaden*
Fietspaden zijn op gebiedsontsluitingswegen onmisbaar. Zorg bij school voor voldoende breedte, zodat langskomend fietsverkeer en op- en afstappende fietsers elkaar niet belemmeren.
- *Schoolbus*
Komen kinderen per schoolbus, zorg dan voor gereserveerde parkeerplek aan de kant van de ingang, zodat kinderen niet hoeven over te steken.

14 fietsen op de plek van 1 auto
100 tot 500 m rondom school

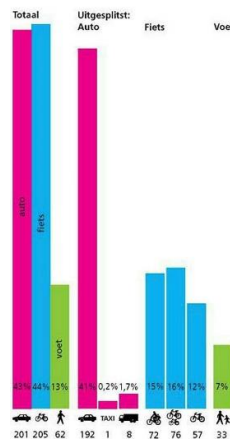
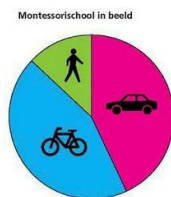
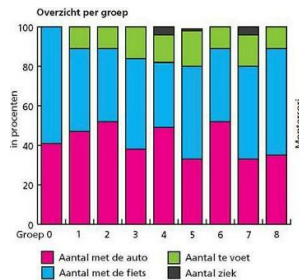

- **Inventariseer de gebruikte schoolroutes** ³⁾
Toets de route aan de criteria autovrij / autoluw, liggend in een verblijfsgebied, alle oversteeklocaties hebben een 30 km/h-inrichting en er is voldoende zicht tussen straat en stoep is regelmatig gegeven.
- **Zoek conflictvrije routes**
Loopt de route langs een objectief of subjectief verkeersveiligheidsknelpunt, zoek dan naar een alternatieve route. Bedenk daarbij dat die niet te lang mag duren, anders wordt deze alternatieve route niet gebruikt. Maak die alternatieve route aantrekkelijk (zie paragraaf 4.2 Kinderroutes).
Zoek ook naar kortere, directere routes, door bijvoorbeeld voetpaden door binnenterreinen mogelijk te maken, langs groenvoorzieningen, door woonblokken en binnenterreinen heen of onder bruggen door.
- **Zorg - waar nodig - voor fysieke aanpassingen**
De delen van de schoolroute die niet aan de criteria voldoen moeten worden aangepast. Met name de oversteekplaatsen binnen verblijfsgebieden en de zichtbaarheid daarvan verdient aandacht (zie paragraaf 4.3, voor oversteek over gebiedsontsluitingswegen zie paragraaf 4.4).
- **Zorg voor voetgangervriendelijke verlichting.**
Straatverlichting kan veel bijdragen aan de sfeer in de straat en aan de veiligheid. Lage lichtmasten versterken de indruk van kleinschaligheid en gezelligheid meer dan hoge lichtmasten (vergelijkbaar met het verschil plafonnière en schemerlamp in de woonkamer).
- **Zorg voor herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van de schoolroute**
Zijn de routes volgens de criteria aangepast en veilig dan is het van belang de route ook zichtbaar en als route herkenbaar te maken. Dat heeft tot voordeel dat meer kinderen er gebruik van kunnen maken en zo langs een veilige route naar school komen. Let wel: kinderen kun je niet verplichten om gebruik te maken van een bepaalde route, de kunst is om ze te verleiden door gebruik te maken van leuke en afwisselende elementen.

SOAB Kinderverkeersplan Boeimeer over auto, fiets en voetganger

Voorbeelden herkenbaarheid route

- Gebruik stoeptegels met motieven (het ABC naar school, rekensommen, dierentegels, of door schoolkinderen zelf gemaakte of beschilderde tegels).
- Maak door middel van gekleurde paaltjes of ander gekleurd straatmeubilair de route duidelijk; maak de afstand tussen de tegels of kleurige tekeningen en beschilderingen niet te groot, van elke tegel/kleur moet de volgende voor een kind al weer zichtbaar zijn (ooghoogte!).
- Zorg voor spelaanleidingen langs de route (zie hoofdstuk 5).
- Besteed met name bij de oversteekpunten aandacht aan aantrekkelijkheid om zo het oversteken te concentreren op de veilig ingerichte locaties (zie paragraaf 4.2 voor meer suggesties)

Groep	Aantal kinderen	Montessori						Aantal kinderen
		TAXI	Wagen	Fiets	Wagen	Wagen	Wagen	
0	17	7	10	*	*	*	17	
1	66	30	122	6	*	*	66	
2	62	31	114	9	*	*	62	
3	61	23	14	33	1	7	61	
4	57	27	1	8	8	3	57	
5	55	17	*	3	20	8	55	
6	52	25	*	2	10	9	52	
7	58	19	*	1	7	19	58	
8	46	13	*	3	22	1	46	
Totaal	474	192	1	8	72	57	468	
		43%			44%		13%	

- Opvallend:**
- 80% kinderen wordt gebracht
 - 20% komt zelfstandig
 - auto en fiets zijn praktisch gelijk
 - weinig kinderen komen te voet
 - ook in de hoogste groepen komen nog veel kinderen met de auto
 - aandeel auto blijft redelijk constant

500 tot 1000 m van school

De te nemen maatregelen in deze derde schil zijn dezelfde als hierboven omschreven voor de 100 - 500 m afstand van school. Met name de gebiedsontsluitingswegen vormen hier het grote knelpunt.

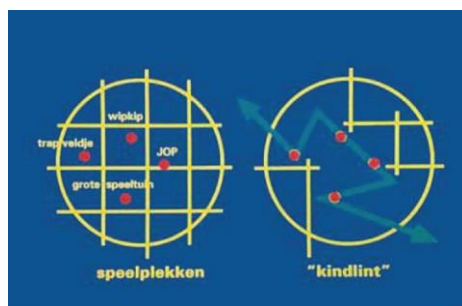

- *Als de schoolroute een gebiedsontsluitingsweg kruist*
Is deze weg te 'downgraden' tot erftoegangsweg?
Zo niet, zorg voor een veilige inrichting van de oversteeklocatie (zie paragraaf 4.4).
- *Zorg voor de herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van de schoolroute*
Door de 'verdunding' van het aantal kinderen op deze afstand van school, is de vraag of het zinvol is de schoolroute zo aan te kleden als hiervoor omschreven. Dat is wellicht alleen zinvol als dat gedeelte van de schoolroute ook samenvalt met een route naar een andere kindervoorziening (bijvoorbeeld een plein, park of speelplaats) in de directe omgeving.
- Zorg voor tenminste een sociaal veilige, goed verlichte 'alternatieve' verzamelroute.

1000 tot 2000 m van school

De afstand tussen woning en basisschool wordt in de loop der jaren steeds groter. Fusies van scholen enerzijds en de keuze van ouders voor specifieke scholen anderzijds zijn hier de reden voor. Het is van belang om zicht te hebben op de afstand waarop leerlingen van school wonen. Hoe groter de afstand wordt des te meer kinderen op de fiets komen. Voor de afstand van 1000 tot 2000 m van school gelden dezelfde suggesties als hierboven, met nadruk op goede fietsvoorzieningen en een veilige fietsroute. Maatregelen om de bromfiets naar de rijbaan te verwijzen zijn belangrijk.

Bron: SOAB, 'Intergaal Voetgangersplan Heusdenhout' in opdracht van de gemeente Breda, Breda, 1999

Kindlint, een speciaal concept van kindervriendelijke routes in nieuwe en bestaande woonwijken

Bijlage II

10 gouden regels voor een veilige schoolomgeving

Een veilige schoolomgeving stimuleert kinderen om lopend of fietsend naar school te komen. Op die manier kunnen kinderen zich veilig rond de school bewegen en kunnen kinderen op jongere leeftijd lopend of fietsend naar school.

Tien gouden regels

De Tien Gouden Regels voor een veilige schoolomgeving helpen bij het veiliger maken van de directe schoolomgeving.

1. **De route naar school is veilig:** Kinderen moeten veilig van huis naar school kunnen lopen of fietsen. Als ouder help je je kind door deze route met hen te verkennen, de meest veilige route te kiezen en deze, inclusief knelpunten, te oefenen.
2. **De straat voor school is veilig:** De maximumsnelheid bij een school is maximaal 30 km/uur. Tijdens het in- en uitgaan rijdt er zo weinig mogelijk zwaar verkeer langs de school. Verder moet het voor automobilisten duidelijk zijn dat zich in de straat een school bevindt. Dit kan bijvoorbeeld met speciaal meubilair, opvallende wegmarkering of een gekleurd plateau. Spreek met ouders af om de straat waar zich de uitgang(en) van de school bevindt/bevinden te mijden met de auto en hier dus ook niet te parkeren. Auto's die achteruit rijden of moeten keren, zijn voor kinderen heel gevaarlijk. Vuistregel: 25 meter vóór of na de uitgang staan geen auto's. Dat is nodig om kinderen vrij uitzicht te geven op de straat en om zelf ook op te vallen voor overig verkeer.
3. **Er is een veilige oversteekplaats...:** Voorwaarden hiervoor zijn: gemotoriseerd verkeer rijdt met een lage snelheid, de oversteek is niet te breed, of er is een oversteek in twee delen (met midden eiland). Kinderen hebben goed zicht op het naderende verkeer en andersom: automobilisten hebben goed zicht op kinderen die willen oversteken. Dat betekent dus geen geparkeerde auto's in de buurt van een oversteek.

4. **... en een veilige schooluitgang:** Als kinderen na een dag stilzitten uit school komen, willen ze niets liever dan pardoes de straat op rennen. Waar nodig zijn er hekjes op de stoep om dat te voorkomen. Onderzoek ook of er een uitgang op een rustige straat uitkomt. Veel scholen gebruiken niet alle in-/uitgangen die ze hebben.
5. **Gemotoriseerd en langzaam verkeer is zo veel mogelijk gescheiden:** Laat kinderen die lopen of fietsen een andere ingang/uitgang gebruiken dan kinderen die met de auto gebracht en gehaald worden. Zo hebben de kinderen geen last van de auto's.
6. **Voor ouders is er voldoende wachtruimte:** Er is voldoende ruimte voor wachtende ouders op de stoep en/of op het schoolplein, met een mogelijkheid om te schuilen als het slecht weer is. Dat is een vriendelijk gebaar naar ouders die hun kinderen lopend of met de fiets ophalen. Bovendien wordt hiermee voorkomen dat wachtende ouders de weg en/of de stoep blokkeren.
7. **Er zijn fietsenrekken voor de ouders...:** Er zijn voldoende goed geplaatste fietsenrekken of -hekjes voor ouders die hun kind komen brengen of halen. Houdt hierbij ook rekening met bakfietsen!
8. **... en voor de kinderen is er een goede fietsenstalling met voldoende rekken:** Scholen met te weinig goede fietsenrekken hebben wel eens de regel dat kinderen die dichtbij school wonen, niet op de fiets mogen komen. Een begrijpelijke regel, maar niet als kinderen daardoor dan met de auto worden gebracht en gehaald. Zorg voor stevige fietsenrekken met voldoende ruimte, zodat fietsen niet in elkaar haken. Voor de jonge kinderen is het fijn dat hun fietsjes niet tussen de grote fietsen staan. Als deze kleine fietsjes het dichtst bij de uitgang staan, kunnen hun ouders deze alvast klaarzetten. Dat scheelt een hoop gedoe voor de jonge kinderen (en hun ouders).
9. **Parkeervoorzieningen auto's en Kiss and Ride:** Ouders die met de auto komen, kunnen best een klein stukje lopen. Zo wordt dicht bij de school niet geparkeerd en blijft het daar autoluw. Bovendien doen kinderen zo toch dagelijks verkeerservaring op. Is er een parkeervoorziening in de nabijheid van de schoolingang, laat die dan door team- leden gebruiken. Hun auto's staan er al als de leerlingen komen en rijden pas weg nadat alle leerlingen vertrokken zijn. Worden er kinderen uit de auto gezet, zonder dat ouders mee uitstappen? Zoek dan een veilige Kiss and Ride plek. Er is dan veel minder ruimte nodig voor parkeren en je kunt een plek zoeken waar anderen er geen last van hebben. Wel moet de afstand tussen auto en ingang (plein) kort en veilig zijn. De schoolbus krijgt een gereserveerde parkeerplek, waar kinderen veilig naartoe kunnen lopen. Misschien is ook hier een mogelijkheid een andere ingang te gebruiken.
10. **De school heeft een VVN Verkeersouder en een verkeerscommissie:** Het is belangrijk dat een [verkeersouder](#) samen met een groepje betrokken ouders een verkeerswerkgroep vormt die zich speciaal bezighoudt met de verkeersveiligheid rond school. Hun eerste aandacht is er op gericht het te voet en te fiets naar school komen van de kinderen goed mogelijk te maken. Met ouders die om allerlei redenen met de auto komen, maak je goede afspraken, die je vastlegt en communiceert.

Zorg ook voor een veilige schoolomgeving

Je kent het wel: de chaos bij school tijdens het halen en brengen. Overal kinderen, ouders, fietsers en auto's. De directe schoolomgeving is bij voorkeur autovrij of autoluw. Zodat kinderen lopen en fietsen naar school kunnen komen en zelf leren aan het verkeer deelnemen.